

Deutschland – Nederland

Informatie voor projecten // Stand van zaken 05-04-2022

Infoblad prioriteiten en focusthema's

1. Inleiding

Sinds de jaren negentig worden in het kader van het Interreg-programma Deutschland-Nederland grensoverschrijdende Europese samenwerkingsprojecten tussen bedrijven, kennisinstellingen en overheden in de Duits-Nederlandse grensregio uitgevoerd. De uitvoering van deze projecten vermindert het barrièreffect van de grens en bevordert de positieve economische ontwikkeling van de regio. Voor de financieringsfase 2021-2027 stelt de Europese Commissie een budget van meer dan 240 miljoen euro ter beschikking voor het Interreg-programma Deutschland-Nederland.

Er zullen private en publieke middelen uit het programmagebied voor cofinanciering beschikbaar worden gesteld.

Daardoor kan voor de subsidieperiode een investeringsvolume van meer dan 465 miljoen euro worden verwacht. Veel bedrijven en maatschappelijke organisaties in het programmagebied zullen van dit Europese programma kunnen profiteren.

Het ondersteunen van (groene) innovatieve concepten en partnerschappen van bedrijven en onderzoeksinstituten is een van de doelstellingen. Het wegnemen van belemmeringen in het grensgebied in de sectoren die de basis vormen voor een optimale ontwikkeling van het grensgebied, zoals onderwijs, taal en een grensoverschrijdende arbeidsmarkt, is ook een belangrijke doelstelling in het nieuwe programma. Om een daadwerkelijke toegevoegde waarde te creëren, zullen de beschikbare middelen worden gebruikt voor de volgende vier prioriteiten:

Prioriteit 1: Een innovatiever programmagebied

Prioriteit 2: Een groener programmagebied

Prioriteit 3: Samenwerken aan een verbonden grensgebied

Prioriteit 4: Een Europa dicht bij de burger in het grensgebied

De subsidiemiddelen worden ingezet voor projecten die bijdragen aan één van de volgende doelstellingen voor het programmagebied:

- Een competitiever en slimmer Europa door bevordering van een innovatieve en slimme economische transformatie en regionale ICT-connectiviteit
- Een groenere, koolstofarme transitie naar een koolstof neutrale economie en een veerkrachtig Europa door de bevordering van een schone en rechtvaardige energietransitie, groene en blauwe investeringen, de circulaire economie, klimaatmitigatie en -adaptatie, risicopreventie en risicobeheersing, en duurzame stedelijke mobiliteit
- Een socialer en inclusiever Europa door de uitvoering van de Europese pijler van sociale rechten
- Betere governance in het kader van samenwerking

Voor de focus binnen de prioriteiten en doelstellingen van het Interreg VI-programma zijn verschillende focusthema's bepaald. Voor de innovatieve (en groene) projecten binnen de prioriteiten 1 en 2 zijn dat: „Agro & Food“, „Energie & Klimaat“, „High Tech Systems & Materials“ (HTSM) en „Health & Care“. Informatie over projecten op het gebied van het focusthema „Integratie, onderwijs en arbeidsmarkt“ en over verdere passende projecten op het gebied van het focusthema „Health & Care“ worden onder prioriteit 3 en 4 toegelicht.

Daarnaast worden speciale vereisten gesteld aan alle Interreg-projecten die in aanmerking willen komen voor subsidie in het kader van het Interreg-programma Deutschland-Nederland:

- Er worden alleen samenwerkingsprojecten met minstens één projectpartner uit zowel Nederland als ook uit Duitsland gesubsidieerd.
- Het grensoverschrijdende karakter van het project blijkt onder andere uit de samenwerking tussen de projectpartners uit beide landen op volgende manieren: gemeenschappelijke uitwerking, gemeenschappelijke uitvoering, gemeenschappelijke financiering en personele samenwerking.
- De resultaten van de projecten moeten ten goede komen aan het programmagebied en zijn inwoners.
- De duurzaamheid en de continuïteit van de projectactiviteiten moeten overtuigend worden aangetoond.
- Er worden in prioriteit 1 en 2 bij voorkeur projecten goedgekeurd waaraan overwegend mkb'ers als partners deelnemen en die bovendien een op de vraag gestuurde aanpak nastreven.

2. Innovatie

Bij de beoordeling van projecten in het Interreg VI A-programma Deutschland-Nederland ligt de nadruk in prioriteit 1 en 2 op innovatie. Innovatie wordt in dit programma als volgt omschreven:

“Het begrip “innovatie” is niet alleen globaal, maar ook regionaal, op te vatten. Een innovatie moet echter de stand van de innovatie in de regio overstijgen.

Innovaties omvatten nieuwe technische, economische, organisatorische en maatschappelijke oplossingen voor problemen.

Dit omvat eigen ontwikkelingsactiviteiten voor verbeterde of nieuwe:

- *Producten (productinnovaties) en processen (proces- en organisatie-innovaties)*
- *Bedrijfsmodellen, nieuwe marktstructuren of markttoegang (bedrijfsmodelinnovaties).*

Naast technische innovaties ligt de focus ook op de innovatiecompetentie van de doelorganisaties en de oplossing van regio-specifieke maatschappelijke uitdagingen die ook rekening houden met klimaataspecten in een groen Europa.”

3. Uitdagingen en doelstellingen

In prioriteit 1 „een innovatiever programmagebied“ en prioriteit 2 „een groener programmagebied“ kan gewerkt worden aan (groene) innovaties, bijvoorbeeld op het gebied van kunstmatige intelligentie, digitalisering, hernieuwbare energie, koolstofarme economie en klimaatverandering, en vormen samen het innovatiegedeelte van het programma.

Duitsland en Nederland hebben gemeenschappelijke uitdagingen in de grensstreek. Het doel is een sterke, concurrerende en duurzame economie in de grensregio tot stand te brengen. Daarbij is het van belang om de uitstekende concurrentiepositie van de Duits-Nederlandse grensregio in Europa te benutten en te versterken door investeringen in een duurzame economie en digitalisering te bevorderen. Daartoe moeten met name de innovaties in het mkb worden bevorderd en moet de digitale structuur worden uitgebreid om de mkb-structuur in de gehele regio te waarborgen en te versterken.

Bovendien moet een leefbaardere omgeving voor toekomstige generaties worden bereikt door de energietransitie verder te bevorderen. Dit vergt nieuwe technologieën en innovaties om het concurrentievermogen van de regio te versterken en een koolstofarme economie te ontwikkelen die gericht is op een lager energieverbruik. Tegelijkertijd vereist het de bescherming van natuurlijke hulpbronnen, zoals water en bodem.

Daarnaast gaat het om circulaire waardecreatie, waarbij de waarde van producten, onderdelen en materialen zo lang mogelijk behouden moet blijven. Het doel is recycling op alle gebieden verder uit te breiden om tot een volledige circulaire economie te komen.

Prioriteit 3 „samenwerken aan een verbonden grensgebied „ en prioriteit 4 „een Europa dicht bij de burger in het grensgebied „, omvatten begrippen als sociale zaken, cultuur, gezondheidszorg, arbeidsmarkt, onderwijs en vormen samen het sociaal-culturele gedeelte van het programma.

Duitsland en Nederland staan samen voor dezelfde uitdagingen in het grensgebied. Het doel is een aantrekkelijk en leefbaar grensgebied te creëren voor alle generaties. Het grensgebied tussen Duitsland en Nederland wordt gekenmerkt door zowel dichtbevolkte stedelijke gebieden als veel dunbevolkte plattelandsgebieden, waarvan sommige aan het krimpen zijn. De heterogene uitdagingen die uit deze verschillen en de demografische ontwikkeling voortvloeien, moeten worden aangepakt. Zowel de steden als de plattelandsgebieden moeten aantrekkelijk en leefbaar worden gemaakt en de sociale integratie moet worden bevorderd. Nauwe samenwerking over de grens biedt grote mogelijkheden om problemen op het gebied van de openbare veiligheid en rampenbestrijding aan te pakken.

Het is ook belangrijk om succesvolle initiatieven en projecten op het gebied van cultuur en toerisme te delen. Samenwerking op alle bovengenoemde gebieden kan plaatsvinden op regionaal, maar ook op lokaal niveau.

Het samen-groeien van het grensgebied is belangrijk. Ondanks de succesvolle Duits-Nederlandse integratie van de laatste decennia, zijn er nog steeds grensoverschrijdende opgaven. Om deze opgaven op te lossen, is het ook van belang een grenzeloze arbeidsmarkt en een grenzeloze mentaliteit te bevorderen. Daartoe moet de grensoverschrijdende mobiliteit worden verbeterd en moet het wegnemen van grensbarrières, bijvoorbeeld bij de toegang tot zorg of tot werkgelegenheid en opleiding, worden bevorderd. Er moet een inclusief grensgebied komen.

In het kader van het samenwerkingsprogramma Interreg VI Deutschland-Nederland zijn de projecten die onder prioriteit 1 “een innovatiever programmagebied”, prioriteit 2 “een groener programmagebied”, prioriteit 3 “Samen werken aan een verbonden grensgebied” of prioriteit 4 “Een Europa dicht bij de burger in het grensgebied” worden uitgevoerd, gericht op de volgende centrale doelstellingen:

Prioriteit 1:

- Het ontwikkelen en versterken van de onderzoeks- en innovatiecapaciteit en de invoering van geavanceerde technologieën
- Het versterken van de duurzame groei en het concurrentievermogen van het mkb en het creëren van arbeidsplaatsen in het mkb, onder meer door middel van productieve investeringen

Prioriteit 2:

- Het bevorderen van de aanpassing aan de klimaatverandering en rampen- en risicopreventie, veerkracht, met inachtneming van ecosysteem gebaseerde benaderingen
- Het bevorderen van de overgang naar een circulaire en grondstof-efficiënte economie

Prioriteit 3:

- Het verbeteren van de effectiviteit en de inclusiviteit van de arbeidsmarkten en de toegang tot hoogwaardige werkgelegenheid door het ontwikkelen van sociale infrastructuur en het bevorderen van de sociale economie
- Het verbeteren van gelijke toegang tot inclusieve en hoogwaardige diensten op het gebied van onderwijs, opleiding en een leven lang leren door het ontwikkelen van toegankelijke infrastructuur, onder meer door het vergroten van de veerkracht van onderwijs en opleiding op afstand en online
- Het garanderen van gelijke toegang tot gezondheidszorg en het veerkrachtiger maken van gezondheidszorgstelsels, met inbegrip van eerstelijnszorg, en het bevorderen van de over-

gang van institutionele zorg naar gezins- en gemeenschapsgebonden zorg.

Prioriteit 4:

- Het verbeteren van de efficiëntie van het openbaar bestuur door het bevorderen van juridische en administratieve samenwerking en samenwerking tussen burgers, actoren uit het maatschappelijke middenveld en instellingen, met name met het oog op oplossingen voor juridische en andere obstakels in grensregio's.
- Het opbouwen van wederzijds vertrouwen, met name door het aanmoedigen van people-to-people-acties.

4. Thematische zwaartepunten van de focusthema's

Voor de focus binnen de prioriteiten en doelstellingen van het Interreg VI-programma zijn verschillende focusthema's bepaald. De vijf focusthema's zijn bij de projectontwikkeling van (innovatieve) grensoverschrijdende projecten die onder prioriteit 1, 2, 3 of 4 worden uitgevoerd, bedoeld als een leidraad met concrete praktische aandachtspunten.

De programmapartners zullen bij hun beoordeling van projectvoorstellen in het bijzonder aandacht besteden aan deze focusthema's.

4.1 Agro & Food

De sector “Agro & Food” geldt als een belangrijke economische sector in de Nederlands-Duitse grensregio. Zowel op het gebied van de primaire productie als op het gebied van verwerking, handel, commercialisering en logistiek zijn vele grotere en kleine bedrijven in de regio actief. Agrarische producten en levensmiddelen uit de regio worden niet alleen in Nederland en Duitsland maar naar de hele wereld geëxporteerd. Om deze koppositie op de lange duur te behouden is het noodzakelijk dat er continu gewerkt wordt aan nieuwe product- en procesinnovaties die worden ontwikkeld in samenwerking met universiteiten en onderzoeksinstituten in de regio.

De Agro & Food-sector heeft te maken met een aantal grote uitdagingen: de groeiende wereldbevolking en de daardoor toenemende vraag naar voedingsmiddelen ten opzichte van de begrensde ruimte voor bruikbaar (akker)land dwingt tot het zoeken naar efficiënte en duurzame oplossingen in de gehele waardeketen.

Bovendien wordt de Agro & Food-sector – vooral op de “thuismarkt” in Nederland en Duitsland – geconfronteerd met een steeds kritischer consument. Door de levensmiddelenhandel van de afgelopen jaren is deze gesensibiliseerd voor

thema's als kwaliteitsborging of gezonde voeding. Voor een succesvolle ontwikkeling en invoering van product- en procesinnovaties moet daarom altijd ook worden gekeken vanuit het perspectief en naar de behoeften van de consument.

Thematische voorbeelden Agro & Food

- Waterbeheer / droogtebestrijding
- Energieneutrale regionale landbouweconomie
- Nieuwe eiwitbronnen, voedsleconomie, gezonde voeding
- Biodiversiteit, behoud van hulpbronnen
- Stikstofproblematiek
- Circulaire economie: bv. betere bedrijfsmodellen
- Weerbare samenleving
- Dataverzameling, kunstmatige intelligentie, analytische methoden worden steeds belangrijker
- Verschillen in het gebruik van meststoffen
- Voedselveiligheid (dierziekten en virussen)
- Regionale en duurzame productie, vermarkting

4.2 Energie & Klimaat

De reductie van het primaire energieverbruik, de uitbreiding van hernieuwbare energieën en de reductie van de CO₂-uitstoot zijn zowel voor Nederland als voor Duitsland centrale politieke doelstellingen.

In beide landen wordt de energiesector daarom sinds meerdere jaren met ingrijpende veranderingen geconfronteerd: In toenemende mate neemt men afscheid van conventionele, centraal opgewekte en gedistribueerde energiedragers en focuseert zich meer op alternatieve, decentraal opgewekte energiedragers. Energiebedrijven hebben steeds minder de rol van een nutsbedrijf en worden meer en meer verantwoordelijk voor het hele systeem. Consumenten worden tegelijkertijd producenten.

Ondanks verschillende en in toenemende mate decentrale energiebronnen heeft de zekerheid en stabiliteit van de energievoorziening hoogste prioriteit bij de burger en het bedrijfsleven. Deze combinatie leidt tot complexe problemen, die om een antwoord vragen.

In principe zijn deze doelstellingen op het gebied van klimaat en energie aan beide kanten van de grens alleen haalbaar, als technologieën en processen op het gebied van alternatieve en decentrale energieopwekking, -opslag en -transport worden ontwikkeld en geoptimaliseerd, de beschikbare energie in de bebouwde omgeving en in bedrijven zo efficiënt mogelijk wordt ingezet, en verkeer/mobiliteit in de landelijke en stedelijke omgeving in de toekomst "groener" worden

Thematische voorbeelden Energie & Klimaat

- Vermindering van de CO₂-uitstoot
- Omgaan met klimaatverandering
- Waterstoftoepassingen: niet alleen opslag en niet alleen grootschalig; diverse en ook kleinschalige toepassingen
- Alternatieve vormen van opslag van energie (alternatieven voor waterstof): nieuwe batterijtechnologieën en de juiste opslagmethode voor de juiste toepassing
- Geothermie
- Controlemechanismen: het creëren van algoritmen voor automatische besluitvorming en mechanismen om ervoor te zorgen dat deze besluiten worden uitgevoerd.
- Flexibilisering van vraag en aanbod op energiegebied (met behulp van ICT).
- Congestieproblemen, systeemintegratieprojecten: Duurzame energie naar alle energieverbruikende sectoren brengen.
- Totstandbrenging van regionale energiesystemen, grensoverschrijdende energiesystemen en regelgeving
- Waterbescherming: grensoverschrijdende plannen opstellen voor preventie, ruimtelijke integratie, scenarioplanning, mitigatie, noodmaatregelen bij waterschaarste en -overschotten, energie en andere klimaatgerelateerde kwesties.
- Afvalbeheer
- Verduurzaming van de warmtevraag in de gebouwde omgeving
- De elektrificatie van de industrie en de agrofood-sector
- Publieke acceptatie van nieuwe duurzame energieproducten
- De toekomst van een adequate fysieke infrastructuur, met inbegrip van grensoverschrijdende infrastructuur
- Het gebruik van de (unieke) geografische omstandigheden voor de energietransitie
- De ontwikkeling van de Nederlandse en Duitse kennispositie op het gebied van energie, klimaat en de circulaire economie

4.3 High Tech Systems & Materials (HTSM)

Van systeemontwerp tot aan productie – in de sector "High Tech Systems & Materials" (HTSM) werken kennisinstellingen en bedrijven aan pragmatische oplossingen voor technologische uitdagingen op een groot aantal verschillende gebieden. Vaak komen daarbij verschillende technologieën samen.

Innovaties in de informatie- en communicatietechnologie zijn een integraal bestanddeel van de wereldwijde technologische ontwikkelingen. Dat brengt met zich mee dat er in de komende jaren moet worden gezocht naar mogelijkheden om gevoelige data te beschermen.

Additieve productie wordt steeds belangrijker en hele productieprocessen worden veranderd. Kennis over (nieuwe) materialen en grondstoffen speelt daarom een steeds grotere rol voor de maakindustrie in Nederland en in Duitsland en ook wereldwijd. Efficiënte materialen, grondstoffen en

productieprocessen zijn enerzijds de elementaire bouwstenen voor een duurzame economie. Anderzijds zijn deze aspecten ook doorslaggevend voor de concurrentiepositie van de branche, aangezien de materiaalkosten in de maakindustrie een steeds groter deel van de productiekosten veroorzaken.

De sector „High Tech Systems & Materials“ is dus een belangrijke ‘enabler’ voor bijna alle andere relevante economische sectoren. In het programmagebied zijn bedrijven en kennisinstellingen gevestigd die wereldleider zijn in het ontwerpen, ontwikkelen en maken van hightech equipment en micro/nano componenten, met als karakteristieke eigenschappen dat ze zeer intelligent (embedded systemen, software, sensors, blockchain), nauwkeurig (nanoelectronica, high precision manufacturing) en efficiënt (mechatronica) zijn. Hierbij speelt ook kennis op het gebied van geavanceerde materialen, fotonica/optica en ICT een rol.

Het benutten van dit aanwezige potentieel in de vorm van grensoverschrijdende samenwerking, het versterken van het concurrentievermogen van de in de regio gevestigde ondernemingen en daarmee een beslissende bijdrage leveren aan de economische welvaart van de grensregio is een kerndoelstelling van het Interreg-programma.

Thematische voorbeelden HTSM

- ♣ Circulaire economie, recycling, hergebruik
- ♣ Smart factories
- ♣ Predictive maintenance
- ♣ 3D-printen
- ♣ Elektromobiliteit, rijden op batterijen, batterijsystemen
- ♣ Digitalisering/robotisering, vooral voor kleine bedrijven
- ♣ Modelleren en digitalisering van systemen en simulatie (Digital Twins)
- ♣ Materiaal schaarste
- ♣ High-tech incubators
- ♣ Joint use of facilities

4.4 Health & Care

De zorgsector staat zowel in Nederland als in Duitsland voor een grote uitdaging: aan de ene kant het behoud en de verbetering van de levenskwaliteit van de vergrijzende maatschappij en aan de andere kant de noodzaak om een toegankelijk en betaalbaar zorgsysteem te waarborgen.

Tegelijkertijd is er een toename van voedselgerelateerde aandoeningen waarneembaar. Infectieziekten, die o.a. van patiënt op patiënt en van dier op mens worden overgedragen en toenemende antibioticaresistentie vormen een steeds groter gevaar voor patiënten en personeel. Onderzoeksresultaten op het gebied van medische bio- en gentechnologie maken nieuwe en persoonlijke diagnose- en therapievormen mogelijk.

Bovendien is het voor een efficiënte medische verzorging in de grensregio – in het bijzonder in de landelijke gebieden – belangrijk dat de grensoverschrijdende mobiliteit van patiënten en vakmensen mogelijk is.

In dit veelzijdige krachtenveld zijn nieuwe en innovatieve oplossingen op het gebied van diagnostiek, therapie, geneesmiddelen-, informatie- en communicatietechniek nodig, maar moet ook op een innovatieve manier gekeken worden naar processen en structuren in de zorg en in de verzorging. Projecten binnen het focusthema “Health & Care” moeten daarom de ontwikkeling van nieuwe producten en productieprocessen stimuleren en het mkb stimuleren tot innovaties in de zorg. Deze innovaties kunnen gericht zijn op producten, productieprocessen maar ook op dienstverlening, zorgverlening en organisatorische processen.

Projecten binnen het focusthema “Health & Care” moeten de ontwikkeling van nieuwe producten en productieprocessen stimuleren en het mkb stimuleren tot innovaties in de zorg. Deze innovaties zullen veelal worden ontwikkeld binnen prioriteit 1 en 2. Voor prioriteit 3 en 4 kan echter ook gedacht worden aan “Health & Care”-ontwikkelingen op het terrein van dienstverlening, zorgverlening en organisatorische processen.

Voor alle projecten onder dit focusthema is het belangrijk dat innovaties maatschappelijke relevantie moeten aantonen en moeten bijdragen tot de verbetering van de kwaliteit van de gezondheidszorg. Bovendien moet rekening worden gehouden met structurele verschillen en verschillen in regelgeving tussen de Duitse en de Nederlandse gezondheidszorgmarkt. Om te waarborgen dat innovaties optimaal aansluiten bij de behoeften van de relevante actoren in de zorg kan de gebruikmaking van “user groups” een zinvolle optie zijn.

Thematische voorbeelden Health & Care (bij prioriteit 1 en 2)

- ♣ Preventie en vroegtijdige opsporing van ziekten door middel van technologisch-innovatieve benaderingen in de medische technologie, door middel van grensoverschrijdend epidemiologisch onderzoek.
- ♣ Innovatieve benaderingen om het voedingsgedrag en het voedingsaanbod te verbeteren (bv. gepersonaliseerde voeding)
- ♣ (Verdere) ontwikkeling en optimalisering van innovatieve en efficiënte detectie- en behandelingsmethoden, met name met behulp van medische biotechnologie
- ♣ Thuiszorg & zelfmanagement, innovatieve medische technologieën, diensten en infrastructuur voor gedecentraliseerde diagnose, monitoring, behandeling en verzorging van patiënten (bv. eHealth)

- Innovatieve oplossingen om patiënten in hun thuisomgeving te ondersteunen (bv. robotica, sensortechnologie, innovatieve prothesen)

Thematische voorbeelden Health & Care (bij prioriteit 3 en 4)

- Uitwisseling van gezondheidskennis
- Transdisciplinair
- Gegevensverzameling in het grensgebied
- Demografische ontwikkeling
- Voorzien in de behoefte aan zorg
- Ontwikkeling van op de behoeften afgestemde zorg in plattelandsgebieden
- Grensoverschrijdende uitwisseling van patiënten / Mobiliteit van de patiënt
- Thuiszorg
- Zorg op afstand / telegeneeskunde
- Gezonde levensstijl en preventie
- Aandacht voor sociaal benadeelde groepen

4.5 Integratie, scholing & arbeidsmarkt

Goed en toegankelijk onderwijs is van ongekend belang voor een sterke sociaal-economische regio. Onderwijs opent kennis en toegang tot andere mensen, over de grenzen heen. En het opent deuren naar het (beroeps)leven en goede toekomstperspectieven. Bovendien zijn onderwijs en werkgelegenheid belangrijke componenten van een geslaagde integratie. Binnen dit focusthema zijn regionale accentverschillen binnen het programmagebied mogelijk.

Transparantie ten aanzien van de grensoverschrijdende onderwijs- en arbeidsmarkt een belangrijke basisvoorwaarde. Inzicht in de kansen (vraag/aanbod personeel) en problematiek in het grensgebied op het gebied van onderwijs en arbeidsmarkt (data) is van belang om beleid optimaal te kunnen inzetten.

Dit beleid kan gericht zijn op de bijsturing van de effecten van de demografische ontwikkeling aangaande onderwijs en arbeidsmarkt. Er zijn grensoverschrijdende modellen nodig ter versterking van de flexibiliteit van werknemers en werkgevers (trefwoord: moderne arbeidsvormen). De mogelijkheden en initiatieven op de euregionale onderwijs- en arbeidsmarkt kunnen hierbij binnen bestaande structuren en vanuit een grensoverschrijdend levensloopperspectief (kleuterschool, basisschool, middelbaar – en vervolgonderwijs, arbeidsmarkt; een leven lang leren) realiseren.

Onderwijs

De arbeidsmarkt en de eisen die aan toekomstige werknemers worden gesteld, zijn aan grote veranderingen onderhevig. Technische innovaties en nieuwe maatschappelijke uitdagingen vereisen nieuwe en toekomstbestendige kwalificaties, levenslang leren alsook de aanpassing aan nieuwe randvoorwaarden.

Daarbij zal toekomstig, nog veel meer als nu het geval, het vroegtijdig overdragen van passende competenties (skills) centraal komen te staan. Voor de economie van de grensregio zijn in het bijzonder “grensregionale competenties” van belang: buurtaal en –cultuur, kennis van de grensoverschrijdende economische- en leefruimte alsook praktijkervaring met de economische situatie in het buurland. Werknemers met deze competenties zijn zich bewust van de kansen en kunnen de mogelijkheden in de hele grensregio benutten en zo directe economische voordelen voor de bedrijven bieden.

Een bijzondere focus zou ook moeten worden gelegd op grensoverschrijdende strategieën om innovaties in een vroeg stadium in onderwijs en opleiding te introduceren, om toekomstige competenties te bevorderen en te anticiperen op nieuwe werken marktgebieden.

Door de ontwikkeling van grensoverschrijdende kwalificatiebouwstenen en studiemodules in samenwerking met het bedrijfsleven, die aan de behoeften van de regionale arbeidsmarkt voldoen, kunnen onderwijsinstellingen en scholen een betere bijdrage leveren dan door het langdurige streven naar wederzijdse erkenning van diploma's.

Voorbeelden onderwijs

- Grensoverschrijdend studeren
- Grensoverschrijdende uitwisseling en (bij)scholing van leraren en docenten
- Grensoverschrijdende uitwisselingen, stages en projecten voor scholieren en studenten
- Ontwikkeling van de grensoverschrijdende samenwerking van scholen en opleidingsinstellingen (ook structureel)
- Grensoverschrijdende erkenning van beroepskwalificaties en diploma's en daardoor de afbouw van mobiliteitshindernissen
- Bi-nationaal (bij-)scholen, voortbouwend op euregionale competenties (o.a. Euregioprofiel scholen)
- Toekomstbestendige skills-ontwikkeling (trefwoord: technische en digitale vaardigheden en '21st Century Skills')
- Toekomstgerichte digitalisering van studie en onderwijs
- Innovatieve samenwerking tussen (hoge-)scholen en universiteiten en bedrijfsleven
- Buurtaal en buurcultuur (in de totale opleidingsketen en ook in de werkomgeving)

- Grensoverschrijdend afstemmen van de inhoud van beroeps- onderwijs
- Deelname aan kwalitatief hoogwaardig onderwijs in de grensregio onafhankelijk van afkomst, geslacht of leeftijd

Arbeidsmarkt

De innovatiecycli volgen elkaar steeds sneller op en de toekomstige uitdagingen met betrekking tot klimaatverandering, energietransitie, robotisering en maatschappelijke veranderingen zijn groot. Om de economie in de grensregio in deze context te laten bloeien, zijn gekwalificeerde werknemers nodig die complex werk kunnen verrichten, flexibel zijn en zich voortdurend bijscholen. Het vereist grensoverschrijdende strategieën om voldoende en bekwame vakmensen voor de hele regio aan te trekken en te behouden.

De gevolgen van de veranderingen voor de arbeidswereld in een internationale grensoverschrijdende markt moeten positief worden vormgegeven en er moeten agile arbeidsprocessen worden ontwikkeld. Een op deze wijze ontwikkelde „360 graden-arbeidsmarkt“ draagt bij tot een internationale en dus duurzamere en dynamischere arbeidsmarkt die veerkrachtig is en beter in staat om in te spelen op de bovengenoemde uitdagingen van de toekomst.

Voorbeelden arbeidsmarkt

- Gevolgen van de digitalisering en robotisering voor de werkomgeving
- Maatregelen ter bestrijding van dreigende tekorten aan vakpersoneel in de grensregio
- Gezamenlijk binden van vakpersoneel (geen concurrentie om vakpersoneel) en strategieën om jonge mensen in de regio te houden
- Arbeidsbemiddeling over de grens
- Maatregelen ter ondersteuning van grensoverschrijdende mobiliteit van arbeidskrachten, trainee's, stagiaires en vrijwilligers
- Inclusie stimuleren; zodat in de grensregio iedereen die kan en werken ook kan deelnemen (incl. o.a. integratie-problematiek internationale arbeidsmigranten bijv. in de vleesindustrie of tuinbouw).
- Toekomstbestendige Skills-ontwikkeling (trefwoord: technische en digitale vaardigheden en '21st Century Skills').
- Versterking Euregionale en interculturele competenties bij medewerkers van bedrijven, instellingen en overheden.

Integratie

Alle thematische speerpunten en maatregelen worden tegelijkertijd beschouwd onder het aspect „integratie“ en omvatten derhalve ook initiatieven voor speciale groepen mensen, zoals mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt, laaggeschoolden en immigranten.

4.6 Cross-overs

Projecten kunnen niet altijd aan één focusthema worden toegewezen en daarom moedigt het programma “cross-over”-projecten aan. Elk project wordt administratief ingedeeld bij het focusthema dat het best past bij het merendeel van de projectactiviteiten.

Voorbeelden cross-overs

- Brancheoverschrijdende uitwisseling tussen sectoren
- Netwerkvorming tussen sectoren (b.v. agro-technologie met de automobieliindustrie)
- Demografie en landbouw: regionale afzetmarkt, bevoorrading van plattelandsgebieden
- One-health, dierenwelzijn en menselijke gezondheid (overdraagbare ziekten)
- Gezondheid en klimaatverandering (hittestress, fijnstof, landbouwgif)

Deutschland – Nederland

Heeft u vragen? Neem contact met ons op.

Neemt u contact op met een Regionaal Programmamanagement (RPM) in uw buurt.
Daar ontvangt u ondersteuning bij de uitvoering van uw project.

RPM Eems Dollard Regio

Bunderpoort 14
9693 CJ Bad Nieuweschans
Tel.: + 31 (0) 597 206 000
edr@edr.eu

RPM Euregio Rijn-Waal

Emmericher Str. 24
47533 Kleve
Tel.: +49 (0)2821 79300
info@euregio.org

RPM EUREGIO

Enscheder Str. 362
48599 Gronau
Tel.: +49 (0)2562 7020
info@euregio.eu

RPM euregio rijn-maas-noord

Konrad-Zuse-Ring 6
41179 Mönchengladbach
Tel.: +49 (0)2161 6985 505
info@euregio-rmn.de

Dit informatieblad dient slechts ter informatie. Er kunnen geen rechten aan worden ontleend. De bepalingen uit uw subsidiebeschikking en de kaderrichtlijn Interreg Deutschland-Nederland incl. ANBest Interreg Deutschland-Nederland in de actuele versie zijn geldig.

Opgesteld door:
Gemeenschappelijk Interreg-Secretariaat
c/o Euregio Rijn-Waal
Emmericher Str. 24
47533 Kleve
Tel.: +49 (0)2821 793034
info@deutschland-nederland.eu